

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ
МИНИСТРЛИГИ**

БЕКИТИЛДИ
Кыргыз Республикасынын
билим берүү жана илим
министрлигинин
Буйругу № 863/1
« 10 » май 2022 ж.

Каттоо номери 8
Код 200724

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ОРТО КЕСИПТИК БИЛИМ
БЕРҮҮСҮНҮН МАМЛЕКЕТТИК БИЛИМ БЕРҮҮ СТАНДАРТЫ**

**Адистик: 230110 - «Эсептөө техникаларынын жана компьютердик
тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө»**

Квалификация: техник

Бишкек 2022

1-глава. Жалпы жоболор

1. Бул Кыргыз Республикасында кесиптик орто билим берүүнүн 230110 - «Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө» адистиги боюнча мамлекеттик билим берүү стандарты (мындан ары — Мамлекеттик билим берүү стандарты) “Билим берүү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына жана башка Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы ченемдик укуктук актыларына ылайык иштеп чыккан.

2. Бул Мамлекеттик билим берүү стандартында төмөнкүдөй түшүнүктөр пайдаланылат:

- негизги кесиптик билим берүү программасы - максаттарды, күтүлүүчү натыйжаларды, тийиштүү адистик боюнча билим берүү процессин ишке ашыруунун мазмунун жана уюштурулушун регламенттөөчү окуу- методикалык документтердин жыйындысы;

- сабактардын цикли - окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон билим берүү программасынын бир бөлүгү же окуу сабактарынын жыйындысы;

- модул - окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон окуу сабактарынын бөлүгү;

- компетенция - окуучунун аныкталган бир чөйрөдө майнаптуу жана жемиштүү иштөөсү үчүн зарыл болгон билими жагынан даярдоого карата алдын ала коюлган социалдык талам(ченем);

- кредит - негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугунун шарттуу ченеми;

- окутуунун натыйжалары - негизги билим берүү программасы модулу боюнча окутуунун натыйжасында ээ болгон компетенциялар.

- кесиптик стандарт- кесиптик иштин контрөктүү түрүнүн чегинде анын мазмунуна жана сапатына карата талаптарды белгилөөчү, кызматкер кайсы иште болсо да, кайсыл уюмда болсо да өзүнүн ордун татыктуу ээлеши үчүн кызматкерде болушу милдеттүү болгон квалификациянын сапаттык дэңгээлин баяндаган негиз түзүүчү документ.

Бул Мамлекеттик билим берүү стандартын аткаруу менчигинин түрүнө жана ведомстволук таандыгына карабастан, кесиптик орто, билим берүү программаларын ишке ашыруучу бардык билим берүү мекемелери үчүн милдеттүү болуп саналат.

2-глава. Колдонуу жааты

3. Бул Мамлекеттик билим берүү стандарты 230110-«Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө» адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программаларын ишке ашырууда милдеттүү болгон ченемдердин, эрежелердин жана талаптардын жыйындысын билдирет жана Кыргыз Республикасынын

аймагында тиешелүү адистик боюнча лицензиясы жана аккредитациясы бар, менчигинин түрүнө жана ведомстволук таандыгына карабастан кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу бардык билим берүү уюмдарынын уюштуруу-методикалык документтерди иштеп чыгуусу, кесиптик орто билим берүүсүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн сапатын баалоосу үчүн негиз болуп эсептелет

4. 230110-«Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө» адистиги боюнча Мамлекеттик билим берүү стандартынын негизги колдонуучулары болуп төмөнкүлөр саналат:

- бул адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программаларын ишке ашырууга укуктуу билим берүүнүн уюмдарынын администрациясы жана педагогикалык курамы;

- бул адистиктеги негизги билим берүү программасын өздөштүрүү боюнча өзүнүн окуу ишин натыйжалуу ишке ашыруу үчүн жооптуу студенттер;

- кесиптик иштин тийиштүү чөйрөсүндөгү адистердин жана иш берүүчүлөрдүн бирикмелери;

- Кыргыз Республикасынын билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органынын тапшырмасы боюнча негизги билим берүү программаларын иштеп чыгууну камсыз кылуучу окуу-методикалык бирикмелер жана кеңештер;

- кесиптик орто билим берүүнү каржылоону камсыз кылуучу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар;

- кесиптик орто билим берүү системасында мыйзамдардын сакталышын контролдоону камсыз кылуучу, кесиптик орто билим берүү чөйрөсүндө аккредитациялоочу жана сапатын контролдоочу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар.

- билим берүү программаларын жана уюмдарын аккредитациялоочу агенттиктер.

3-глава. Адистиктин жалпы мүнөздөмөсү

5. 230110-«Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө» адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасы окутуунун төмөнкү формаларынын бири боюнча ишке ашырылат:

- күндүзгү;
- күндүзгү-сырттан (кечки);
- сырттан окуу.

6. Жалпы орто билим берүүнүн базасында күндүзгү окуу формасы боюнча кесиптик орто билим берүүнүн адистиги боюнча негизги билим берүү программасын өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү 1 жыл 10 айдан кем эмести түзөт. Ушул кесиптик орто билим берүү программасын негизги жалпы билим берүүнүн базасында ишке ашыруу учурунда өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтү 1 (бир) жылга узартылат.

7. Кесиптик орто билим берүү программасына интеграцияланган жалпы орто билим берүүнүн жалпы билим берүү программасын (10 жана 11-класстар) ишке ашырууда жалпы орто билими жөнүндө документ (аттестат) берилбейт, ал эми өтүлгөн сабактар боюнча баалар кесиптик орто билим берүү жөнүндө документке (дипломго) коюлат.

8. 230110- «Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө» адистигине тапшырган абитуриентте окууга тапшырууда төмөнкү документтердин бири болуусу тийиш:

- жалпы орто билими жөнүндө документ (аттестат);
- негизги жалпы билими жөнүндө документ (күбөлүк).

9. Күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалыштырылган учурда кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүү мөөнөтү кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим беруу уюму тарабынан күндүзгү окуу формасында өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтүнө карата 6 айга узартылат.

Орто кесиптик билим берүүнүн программаларын ишке ашыруучу билим берүү убму кайра аттестациялоонун (кайра зачет тапшыруунун) жыйынтыгы менен башка адистик боюнча жогорку кесиптик билим же орто кесиптик билим алууда студент өздөштүргөн (өткөн) өзүнчө дисциплиналар (модулдар) жана (же) өзүнчө практикалар боюнча окутуунун натыйжаларын толук же жарым-жартылай кайра кабыл алышы мүмкүн.

Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн башка ченемдик мөөнөттөрү тиешелүү Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн ченемдик укуктук акты менен бекитилет.

10. Күндүзгү окуу формасы боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларынын эмгек сыйымдуулугу 120 дан кем эмес кредитти түзөт. Бир окуу семестринин эмгек сыйымдуулугу 30 дан кем эмес кредитке барабар (окуу процесси эки семестрлик болуп уюштурулган учурда).

Бир кредит студенттин окуу ишинин 30 саатына барабар (анын ичине аудиториялык, өз алдынча иши жана аттестациянын бардык түрлөрү кирет).

Күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалыштырылган учурда негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугу окуу жылы үчүн 45тен кем эмес кредитти түзөт.

11. 230110-«Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө» адистиги боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын окутуу жаатындагы максаты гуманитардык, социалдык, экономикалык, математикалык жана табигый илимдердин негиздери жаатында даярдоо, орто кесиптик билим алган бүтүрүүчү эсептөө техникасын жана

компьютердик тармактарды техникалык тейлөө жаатында ийгиликтүү иштеп, жалпы жана профессионалдык компетенцияларга ээ болууга, анын социалдык мобилдүүлүгүнө жана эмгек рыногундагы туруктуулугуна түрткү берүүчү кесиптик орто билим алуу болуп саналат

230110-«Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө» адистиги боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын инсанды тарбиялоо жаатындагы максаты болуп социалдык-инсандык сапаттарын калыптандыруу саналат:

- максатка умтулгандык жана уюшкандык;
- эмгекчилдик жана жоопкерчилик;
- жарандуулук, коммуникативдуулук, толеранттуулук;
- жалпы маданиятын жогорулатуу.

12. 230110- «Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө» адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердиги төмөнкүлөрдү камтыйт: эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө, оңдоо, пайдалануу менен байланышкан, уюштуруу жана өз алдынча иш жүргүзүү, ошондой эле адамдардын чакан тобунун ичинде байланышты камсыз кылуу.

13. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердик объекттери болуп:

- эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө, пайдалануу, сактоочу, толтуруучу оңдоо цехтери, ишканалар жана уюмдар;
- пайдалануучу ишканалардын жана күнүмдүк бардык үлгүдөгү менчик ээлерин материалдык-техникалык жактан камсыздоо;
- техникалык документтер;
- биринчи эмгек коллективи.

14. 230110-«Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө» адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердиктин түрлөрү болуп:

- өндүрүштүк-технологиялык;
- уюштуруучулук-башкаруу;
- монтаждык-оңдоо;
- сервистик – пайдалануу.

Бүтүрүүчү даярданып жаткан кесиптик иш-аракеттердин конкреттүү түрлөрү анын колледж тарабынан иштелип чыккан билим берүү программасынын мазмунун улуттук квалификациянын алкагына жана кесиптик стандартка (эгер болсо) ылайык аныкташы керек.

15. 230110-«Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө» адистиги боюнча бүтүрүүчүлөр кесиптик ишмердиктин түрлөрүнө ылайыктуу төмөнкү кесиптик маселелерди чечүүсү зарыл:

Өндүрүштүк-технологиялык:

- эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын

каражаттарын техникалык тейлөө;

- эсептөө техникаларынын каражаттарын сервистик аппараттык-программалык тейлөө;

- эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарынын техникалык калыбын контролдоо жана иштебегенин аныктоо;

- тармактарды уюштуруу, кошуу, комплекттөө, эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарынын ишин жөнгө салуу.

- типтүү программалык камсыздоону кошуу, адаптациялоо жана орнотуу.

Уюштуруучулук-башкаруу:

- ишти аткаруучулар тобунун ишин уюштуруу;

- эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык жактан колдонуу ишин уюштуруу жана пландоо;

- стандарт эмес абалдарда ишти уюштурууда оптималдуу чечимдерди тандап алуу;

- өндүрүштүк ишмердиктин экономикалык натыйжалуулугун баалоого катышуу;

- эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын пландуу профилактикалык тейлөө иштерин пландаштыруу жана уюштуруу;

- эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык жактан колдонууда техникалык коопсуздукту камсыз кылуу.

Монтаждык-оңдоо:

- эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө үчүн жабдууларды монтаждоо жана жөнгө салуу иштерин жүргүзүү;

- монтаждоо, жөнгө салуу, технологиялык жабдууларды, приборлорду, түйүндөрдү жана тутумдарды сыноодон өткөрүп, пайдаланууга тапшыруу.

Сервистик-пайдалануу:

- эл чарба тармактарында эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын ченемдик-техникалык документтердин талаптарына ылайык пайдаланууну камсыз кылуу;

- аткаруучулар тобунун курамында, эсептөө техникаларынын каражаттарына сыноо өткөрүп, иштөө жөндөмдүүлүгүн аныктоону, пайдаланууну, оңдоону билүү;

- эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө ишин жүргүзүү;

- техниканы монтаждоо жана жөнгө салуу иштерин коопсуз жүргүзүүнү уюштуруу.

16. Орто кесиптик билим берүүнүн 230110-«Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө» адистиги боюнча, негизги кесиптик билим берүү программасын толук өздөштүргөн бүтүрүүчү төмөнкүлөргө даярдалды:

- кесиптик ишмердикти аткарууга (п.14) жана кесиптик маселелелерди чечүүгө (п.15);
- тездетилген программалар боюнча тиешелүү профилдеги жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасын өздөштүрүүгө:
 - 710100 – «Информатика и вычислительная техника».
 - 710400 – «Программная инженерия».
 - 710200 – «Информационные системы и технологии».
 - 710300 – «Прикладная информатика».
 - 590100 – «Информационная безопасность».
 - 590001 – «Информационная безопасность».
 - 700200 – «Управление в технических системах».
 - 710500 – «Интернет технологии и управление».
 - 510200 – «Прикладная математика и информатика».
 - 580500 – «Бизнес информатика».
 - 690300 – «Инфокоммуникационные технологии и системы связи».
 - 580600 – «Логистика».
 - 690600 – «Телематика».
 - 550800 – «Профессиональное обучение».
 - 550500 – «Технологическое образование».
 - 710200 – «Информационные системы и технологии в медиаиндустрии».

4-глава. Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруунун шарттарына карата жалпы талаптар

17. Кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өз алдынча иштеп чыгышат. Негизги кесиптик билим берүү программасы адистик боюнча тийиштүү Мамлекеттик билим берүү стандартынын, улуттук квалификациянын алкагынын, квалификациянын жана кесиптик стандарттын (эгер болсо) тармактык/ сектордук алкактарынын негизинде иштелип чыгат.

Орто кесиптик билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиялардын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүүсүн эске алуу менен билим берүү сапатынын кепилдигин камсыз кылуу боюнча төмөнкүлөр менен туюндурулган сунуштарга ылайык негизги кесиптик билим берүү программасын 5 жылда бир жолудан кем эмес жаңылап турууга милдеттүү:

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу боюнча стратегияларды иштеп чыгуудан;
- билим берүү программаларына мониторинг жүргүзүү, мезгил-мезгили менен рецензиялоо;
- так макулдашылган критерийлердин негизинде студенттердин билимдеринин жана ыктарынын, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларынын

деңгээлин баалоонун объективдүү жол-жоболорун иштеп чыгуудан;

- окутуучулук курамдын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыз кылуудан;

- бардык ишке ашырылуучу билим берүү программаларын жетиштүү ресурстар менен камсыз кылуу, аларды натыйжалуу колдонууну, анын ичинде окуп жаткандарды сурамжылоо аркылуу контролдоо;

- өзүнүн ишин (стратегиясын) баалоо жана башка билим берүү уюмдары менен салыштыруу үчүн макулдашылган критерийлер боюнча өзүн-өзү туруктуу негизде текшерип туруу;

- коомчулукка өзүнүн ишинин натыйжалары, пландары, инновациялары жөнүндө маалымдоо.

- Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо аларды учурдагы, орто аралык жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоону камтышы керек.

Студенттерди учурдагы аттестациялоо кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан белгиленген (педагогикалык кеңеш бекиткен) баалоонун модулдук-рейтингдик системасынын негизинде окуу семестринин ичинде жүргүзүлөт.

Студенттерди орто аралык аттестациялоо ар бир семестрдин аягында жүргүзүлөт жана бардык сабактар боюнча семестрдеги учурдагы аттестациялоонун жыйынтыктары боюнча жыйынтык баалар (экзамендик баалар) коюлат.

Негизги кесиптик билим берүү программасына ылайык келген этаптуу же түпкү талаптарга студенттердин жана бүтүрүүчүлөрдүн жеке жетишкендиктеринин шайкеш келишине карата студенттерди учурдагы, орто аралык аттестациялоо жана бүтүрүүчүлөрдү жыйынтыктоочу аттестациялоо үчүн билимин, билгичтигин жана ээ болгон компетенцияларынын деңгээлин баалоого мүмкүндүк берүүчү типтүү тапшырмаларды, контролдук иштерди, модулдук тесттерди камтыган баалоо каражаттарынын базалары түзүлөт. Баалоо каражаттарынын базалары кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

Окуу планда белгиленген билим алуунун толук курсун аяктоодо бүтүрүүчүнүн эч кандай академиялык карызы жок болсо жыйынтыктоочу аттестацияга киргизилет.

Орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын окутууда, жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияны милдеттүү түрдө тапшыруу менен жыйынтыкталат. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация Кыргыз Республикасынын министрлер кабинети тарабынан аныкталган тартипте жүргүзүлөт.

Бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясы мамлекеттик аттестациялык сыноосунун төмөнкү түрүнөн турат:

- квалификациялык бүтүрүү ишин жактоо.

19. Негизги кесиптик билим берүү программасын иштеп чыгууда

кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрдүн жалпы компетенцияларын (мисалы, социалдык өз ара аракеттенүү компетенцияларын, өзүн-өзү уюштурууну жана системалык иш мүнөзүндөгү өз алдынча башкарууну) түзүү мүмкүнчүлүктөрү аныкталышы керек. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- өзүнүн социалдык-маданий чөйрөсүн түзүүгө;
- инсандын ар тараптуу өнүгүүсү үчүн зарыл болгон шарттарды түзүүгө;
- студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүнү, студенттердин коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышуусун кошкондо, окуу процессинин социалдык-тарбиялык компонентин өнүктүрүүгө түрткү берүүгө.

20. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун негизги кесиптик билим берүү программасы студенттин тандоосу боюнча сабактарды камтуусу керек. Студенттин тандоосу боюнча сабактарды түзүүнүн тартибин кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун педагогикалык кеңеши белгилейт.

21. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- студенттердин өзүнүн окуу программасын түзүүгө катышуусунун реалдуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга;
- негизги кесиптик билим берүү программасын түзүүдө студенттерди алардын укуктары жана милдеттери менен тааныштырууга;
- студенттер тандап алган сабактар алар үчүн милдеттүү болуп калаарын, ал эми алардын жалпы эмгек сыйымдуулугу окуу планында каралгандан кем болбошу керектигин түшүндүрүүгө.

22. Студенттер тандоосу боюнча окуу сабактарын өздөштүрүүгө бөлүнгөн окуу убактысынын көлөмүнүн чегинде негизги кесиптик билим берүү программасында каралган конкреттуу сабактарды тандап алууга укуктуу.

23. Студенттер кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму негизги кесиптик билим берүү программасында каралган бардык тапшырмаларды белгиленген мөөнөттөрдө аткарууга милдеттүү.

24. Студенттер негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүдө натыйжаларга жетишүү максатында студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышууга милдеттүү.

25. Студенттин окуу жүктөмүнүн максималдуу көлөмү анын аудиториялык жана аудиториядан тышкары (өз алдынча) окуу ишинин бардык түрлөрүн камтуу менен жумасына 45 саат болуп белгиленет.

Күндүзгү окуу формасындагы бир жумалык аудиториялык

сабактардын көлөмү адистиктин өзгөчөлүгүн эске алуу менен Мамлекеттик билим берүү стандарты менен аныкталат жана ар бир окуу дисциплинасын үйрөнүүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 35тен кем эмес пайызын түзөт.

Окуу дисциплинасы боюнча өз алдынча иштөөгө бөлүнүүчү сааттарга ошол окуу дисциплинасы (модулу) боюнча экзаменге даярданууга каралган убакыт киргизилет.

26. Негизги кесиптик билим берүү программасынын кесиптик орто билим берүү программасын өздөштүрүүдө күндүзгү-сырттан (кечки) окуу формасында аудиториялык сабактардын көлөмү жумасына 16 сааттан кем болбошу керек.

27. Сырттан окуу формасында окутуучу менен сабак мүмкүндүгү студентке жылына 150 сааттан кем эмес көлөмдө камсыз кылынуусу керек.

28. Окуу жылындагы эс алуу убагынын жалпы көлөмү 10 жуманы, анын ичинде кыш мезгилинде эки жумадан кем эместе түзүүсү керек.

5-глава. Негизги кесиптик билим беруу программасына карата талаптар

29. 230110-«Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө» адистиги боюнча бүтүрүүчү негизги кесиптик билим берүү программасынын максаттарына жана кесиптин ишмердик маселелерине ылайык, ушул Мамлекеттик билим берүү стандартынын 10- жана 15-пункттарында көрсөтүлгөн төмөнкү компетенцияларга ээ болушу керек:

а) жалпы (ЖК):

ЖК1. Өз ишин уюштурууну, кесиптик милдеттерди аткаруу методун жана ыкмаларын тандоону, алардын натыйжалуулугун жана сапатын баалоону билүү;

ЖК2. Стандарттык жана стандарттык эмес абалдарда чечим кабыл алуу, маселелерди чече билүү, демилге көтөрүп жана жоопкерчиликтүү болуу;

ЖК3. Кесиптик милдеттерди натыйжалуу аткаруу, кесиптик жана инсандык өнүгүү үчүн зарыл болгон маалыматтарды издөө, чечмелөө жана пайдалануу;

ЖК4. Кесиптик ишинде маалыматтык-коммуникациялык технологияларды колдонуу;

ЖК5. Командада иштөөнү, кесиптештер, жетекчилер жана кардарлар менен натыйжалуу баарлашууну билүү;

ЖК6. Жасалуучу иштин жыйынтыгы үчүн команда мүчөлөрүнө (кол алдындагылар) жоопкерчиликти алуу;

ЖК7. Жеке инсандык жана кесиптик өнүгүүсүн башкаруу, кесиптик иште эмгек шарттарынын жана технологиялардын өзгөрүүсүнө адаптациялануу;

ЖК8. Чакан жамаат менен уюштуруу-башкаруу иштерине даяр болуу;

б) кесиптик, кесиптик ишмердиктин негизги түрүнө ылайык (КК):

КК1. Нормативдик – техникалык документтердин талаптарына ылайык эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөөнү уюштурууга жөндөмдүү;

КК2. Материалдарды, ишкананын технологиялык жабдууларын натыйжалуу пайдаланууну, жабдууларды пайдаланууну, эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөөнү жана оңдоону уюштурууга жөндөмдүү;

КК3. Эсептөө техникаларынын каражаттарын колдонууда техникалык текшерүүнү ишке ашырууга даяр болуу;

КК4. Эсептөө техникаларынын каражаттарын оңдоодо, колдонууда, сактоодо, эксплуатациялоодо экологиялык коопсуздукту камсыздоого катышууга даяр болуу;

КК5. Өндүрүштүк иштерди пландоо жана уюштуруу, коллективдин аткарууиштерин уюштурууга жөндөмдүү;

КК6. Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын оңдоо жана техникалык тейлөө иштеринде коопсуздукту уюштура билүү;

КК7. Стандарттык эмес кырдаалда иштерди пландоодо оптималдуу чечимдерди тандоого даяр болуу.

КК8. Иштин сапатын текшерүүнү ишке ашырууга даяр болуу;

КК9. Өндүрүштүк участкага техникалык коопсуздукту камсыздоого даяр болуу;

КК10. Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын оңдоо жана техникалык тейлөө иштеринде, шаймандарды монтаж жана демонтаж өткөрүүгө даяр болуу;

КК11. Технологиялык жабдууларды, приборлорду, түйүндөрдү жана системаларды монтаждоого, оңдоого, сыноо иштерин өткөрүүгө жана эксплуатациялоого даяр болуу;

КК12. Нормативдик – техникалык документтердин талаптарына ылайык эл чарбасында колдонулуучу эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын пайдаланууну камсыз кылуу;

КК13. Коллективдин курамында эсептөө техникаларынын каражаттарын оңдоочу, пайдалануучу, ишке жарамдуулугун табууну аткаруучулар менен аныктай билүү;

КК14. Жабдууларды оңдоону жана керектен чыккан деталдарды алмаштырууну билүү;

КК15. Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын оңдоо жана техникалык тейлөө иштерин жүргүзүү;

КК16. Жабдууларды монтаждоо жана оңдоо иштеринде коопсуздук иштерин уюштура билүү.

30. Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик программасына төмөнкүдөй блоктор жана окуу циклдери кирет:

1-блок “Дисциплиналар (модулдар)”

- 1) жалпы гуманитардык цикл;
- 2) математикалык жана табигый илимдер цикли;
- 3) кесиптик цикл;
- 4) дене тарбия.

2-блок “Практика”

3-блок “Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация”

Орто кесиптик окуу жайы мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык негизги билим берүү программасын иштеп чыгат жана улуттук квалификациясынын алакактарына ылайык окутуунун натыйжаларына жетүүгө жоопкерчилик тартат.

Дисциплиналардын (модулдардын) топтомун жана алардын негизги билим берүү программасынын ар бир блогуна тиешелүү эмгек сыйымдуулугун орто кесиптик окуу жайы улуттук квалификациянын алакактарында каралган окутуунун натыйжаларынын жыйындысы түрүндө аны өздөштүрүүнүн талаптарын эске алуу менен ушул блок үчүн белгиленген көлөмдө өз алдынча аныктайт.

Негизги кесиптик билим берүү программасы жалпы гуманитардык циклдин билим берүү дисциплиналарын ишке ашырууну камсыз кылуусу керек, алардын тизмеси менен эмгек сыйымдуулугу Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы тарабынан аныкталат. Аталган дисциплиналардын мазмуну жана ишке ашыруу тартиби тиешелүү адистик боюнча орто кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарты менен белгиленет.

Орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасы ушул мамлекеттик билим берүү стандартка тиркелген түзүмгө ылайык иштелип чыгат.

31. Сабактардын ар бир циклы базалык (милдеттүү) жана элективдүү бөлүккө ээ болушу керек. Элективдүү бөлүк базалык бөлүктүн сабактарынын мазмуну менен аныкталуучу студенттердин билимдерин, билгичтиктерин жана көндүмдөрүн кеңейтүүгө жана тереңдетүүгө мүмкүндүк берет. Элективдүү бөлүк орто кесиптик окуу жайы тарабынан ишке ашырылуучу кесиптик билим берүү программасынын өзгөчөлүктөрүнө жараша белгиленет.

Мамлекеттик аттестациянын көлөмүн эске албастан милдеттүү бөлүктүн көлөмү негизги билим берүү программасынын жалпы көлөмүнүн 50дөн ашпаган пайызын түзүүгө тийиш.

Орто кесиптик окуу жайы ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдарага (алардын арызы боюнча) алардын психофизикалык өнүгүүсүнүн өзгөчөлүктөрүн, жеке мүмкүнчүлүктөрүн эске алуучу жана зарыл болгон учурда аталган адамдардын өнүгүүсүнүн бузулушун оңдоону жана социалдык адаптациялоону камсыздоочу негизги билим берүү программасы боюнча окуу мүмкүндүгүн берүүсү тийиш.

32. 230110-«Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө» адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу окутулуучу сабактын профилине ылайык келген базалык билими бар жана системалык түрдө илимий жана (же) илимий-методикалык иш менен алектенген педагогикалык кадрлар менен камсыздалышы керек.

Кесиптик циклдин окутуучулары даярдоонун тийиштүү адистиги/

багыты боюнча жогорку кесиптик билимге ээ болуулары керек.

Кесиптик циклдын окутуучуларынын сапаттык курамын баалоодо стажы 10 жылдан ашкан өндүрүшчүлөр эсепке алынат.

Штаттык түзүмдө турган окутуучулардын үлүшү билим берүү программасынын окутуучуларынын жалпы санына карата 80% дан кем эмес болууга тийиш.

Окутуучу / студенттин катышы 1:12 көп эмес.

33. 230110-«Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө» адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашырууда негизги кесиптик билим берүү программасынын сабактарынын толук тизмеси боюнча түзүлүүчү маалыматтар базасын жана китепкана фондун ар бир студенттин колдонуусу камсыз кылынышы керек. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу орто кесиптик окуу жайлардын билим берүү программасы лабораториялык практикумдарды жана практикалык сабактарды (түзүлүүчү компетенцияларды эсепке алуу менен аныкталат) камтууга тийиш.

Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн зарыл болгон окуу адабияты жана же электрондук адабият менен студенттердин камсыз болуусу бир студентке 0,5 нускадагы ченемге ылайык келиши керек. Окуу маалыматынын булактары заманбап талаптарга жооп берүүсү керек. Билим берүү процессинде мыйзам чыгаруу актылары, ченемдик документтер, кесиптик багыт берүүчү мезгилдүү басылмалардын материалдары пайдаланылышы керек.

Окуу-усулдук жактан камсыз кылуу өзүнө төмөкүлөрдү камтыйт: милдеттүү түрдө колдонулуучу окуу китептери (чыгарылган жылдарына ылайык) – 0,5 даана бир студентке, лабораториялык, практикалык жана курстук иштерге методикалык колдонмолор – 1:1.

Милдеттүү түрдө колдонулуучу окуу китептери жана окуу усулдук куралдары Мамлеттик билим берүү стандартын талаптарынын негизинде жумушчу программалары тарабынан аныкталат. Окуу китептери катары лекциялардын конспектлеринин, электрондук окуу китептеринин тираждуу нускалары колдонулушу мүмкүн.

Күндүзгү жана сырттан окуу бөлүмүндө студенттердин саны, күндүзгү бөлүмдө окуган студенттердин санына 1:1 түзүшү керек. Кечки жана сырттан окуп билим алганга уруксат берилет эгерде күндүзгү формада окуган студенттери болсо гана.

34. Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун окуу планында каралган лабораториялык, дисциплиналык жана дисциплиналар аралык даярдоонун, студенттерди практикалык даярдоонун бардык түрүн жүргүзүүнү камсыз кылган, колдонуудагы санитардык жана өрткө каршы эрежелер менен ченемдерге ылайык келген материалдык-техникалык базасы болушу керек, ошондой эле техникалык окуу куралдары менен жабдуу үчүн ченемдик талаптар: студенттердин / шаймандардын катышы - 3/1 кем эмес.

Бир студент үчүн, сабактардын эки смендүүлүгүн эске алганда, пайдалуу

аянтынын көлөмү 7 чарчы метрден кем болбоого тийиш.

Ошондой эле, төмөндөгү объекттердин болуусу зарыл: жыйындар залы (актовый) – 1, спорт залы – 1, ашкана – 1, медициналык пункт – 1.

230110 - «Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө» адистиги боюнча окуу бөлмөлөрүнүн, лабораториялардын жана башка бөлмөлөрдүн болжолдуу тизмеси

Кабинеттер:

- кыргыз тили жана адабияты;
- орус тили жана адабияты;
- чет тили;
- математика;
- информатика;
- кыргызстандын тарыхы;
- манас таануу
- тарых;
- география жана экология;
- социалдык-экономикалык дисциплиналар;
- инженердик графика;
- жк жана эмгекти коргоо.

Лабораториялар:

- ЭЭМнын схемотехника;
- компьютердик класстар;
- микропроцессорлор жана микроконтроллерлер;
- ЭТК жана КТды техникалык тейлөө;
- маалыматтык-коммуникациялык технологиялар;
- метрология жана стандартизация.

Спорттук комплекс:

- спорт залы.

Зал:

- китепкана, Интернет тармагына чыгуу мүмкүнчүлүгү менен окуу залы;
- жыйындар залы;

Чеберканалар:

Окуу-маалымат борбору.

230110 - «Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө» адистиги боюнча программаны ишке ашыруу үчүн лабораторияларды, кабинеттерди окуу жабдуулары менен материалдык-техникалык жабдуу

№ к/н	Кабинеттин (лабораториянын) аталышы	Жабдуулардын тизмеси
1.	Кыргыз тили жана кыргыз адабияты кабинеттери	Лицензиялык программалык камсыздоо менен компьютер, интерактивдүү панель, маркер тактасы, окуу жана маалымдама

		адабияттар.
2.	Орус тили жана адабияты кабинети	Лицензиялык программалык камсыздоо менен компьютер, интерактивдүү панель, маркер тактасы, окуу жана маалымдама адабияттар.
3.	Чет тили кабинети	Лицензиялык программалык камсыздоо менен компьютер, интерактивдүү панель, маркер тактасы, мультимедиялык лингафон кабинети 28 орундуу Диалог-3, окуу жана маалымдама адабияттар.
4.	Математика (кесиптик математика) кабинети	Лицензиялык программалык камсыздоо менен компьютер, геометриялык дене моделдери, көмүр, цирк, маалымдама адабият, магниттик такта, математикалык формулалары бар стенддер.
5.	Информатики кабинети	Лицензиялык программалык камсыздоосу бар компьютерлер, принтер, маалымдама материалдар, программалык камсыздоо, окутуу программалары AutoCAD, Electronics Workbench, CorelDRAW, алгоритмдер жана аткаруучулар, кумир.
6.	Кыргызстандын тарыхы кабинети	Лицензиялык программалык камсыздоо менен компьютер, интерактивдүү панель, маркер тактасы, окуу жана маалымдама адабияттар.
7.	Манас таануу кабинети	Лицензиялык программалык камсыздоо менен компьютер, интерактивдүү панель, маркер тактасы, окуу жана маалымдама адабияттар.
8.	География жана экология кабинети	Лицензиялык программасы бар компьютер, интерактивдүү панель, маркер тактасы, окуу жана маалымдама китептери, дүйнөнүн саясий жана физикалык картасы.
9.	Социалдык-экономикалык дисциплиналар кабинети	Лицензиялык программалык камсыздоо, мультимедиа проектору, окуу жана маалымдама адабияты бар компьютер.
10.	Инженердик графика кабинети	Лицензиялык программалык камсыздоосу бар компьютер, мультимедиялык проектор, экран, стенддер, чийме куралдары (компас, үч бурчтук, штангельцирк, рейшиндер, микрометр, сызгыч), чийме боюнча моделдер, монтаждоо бирдиктери жана деталдары, окуу жана маалымдама адабияты, чийме столу

11.	ЖК жана эмгекти коргоо кабинети	Лицензияланган программалык камсыздоосу бар компьютер, мультимедиялык проектор, экран, жарандык коргонуу жана өзгөчө кырдаалдар үчүн стенддердин комплекти, дем алуу органдарын жана терини коргоонун жеке каражаттары; биринчи жардам көрсөтүү үчүн жабдуулар.
12.	ЭЭМнын схемотехника лабораториясы	Лицензияланган программалык камсыздоосу бар компьютер, интерактивдүү панель, визуалдык куралдар, Логикалык элементтер, комбинациялык схемалар, триггер жана эсептөө приборлору, башкаруу түзүлүштөрү, интерфейс схемасы, сактагыч түзүлүштөр, АСӨ жана САӨ схемалары
13.	Компьютердик класстар лабораториясы	Лицензияланган программалык камсыздоосу бар компьютер, интерактивдүү панель, көрсөтмө куралдар, компьютерлер комплекти
14.	Микропроцессорлор жана микроконтроллерлер лабораториясы	Лицензияланган программалык камсыздоосу бар компьютер, интерактивдүү панель, көрсөтмө куралдар, компьютерлер комплекти, электр менен жабдуу, микроконтроллердик стенд микроконтроллердик стенд.
15.	ЭТК жана КТды техникалык тейлөө лабораториясы	Лицензияланган программалык камсыздоосу бар компьютер, интерактивдүү панель, көрсөтмө куралдар, компьютерлер комплекти, толкундан коргоочу, сызыктуу стабилизатор, үзгүлтүксүз электр энергиясы, стандарттык шаймандар комплекти, санариптик мультиметр ж.б.
16.	Маалыматтык-коммуникациялык технологиялар лабораториясы	Лицензияланган программалык камсыздоосу бар компьютер, интерактивдүү панель, көрсөтмө куралдар, компьютерлер комплекти, үзгүлтүксүз электр менен камсыздоо ж.б.
17.	Метрология жана стандартизация лабораториясы	Лицензияланган программалык камсыздоосу бар компьютер, интерактивдүү панель, көрсөтмө куралдар, өлчөө приборлору, өзгөрткүчтөр, көрсөткүчтөр, эталондор ж.б.
18.	Спорт залы	Спорттук тренажерлор, керектүү спорттук инвентарлар, баскетбол үчүн тактайлар, теннис үстөлдөрү.
19.	Чеберканалар: Окуу-маалымат борбору	Окуучулардын саны боюнча жумуш орундары; окутуучунун жумуш орду; аппараттык же программалык-аппараттык контролдук-өлчөөчү приборлор

		(мультиметрлер, генераторлор, осциллографтар, жөнгө салынуучу Кубат булактары, көп эсептегичтер, сигнал анализаторлору же айкалыштырылган түзүлүштөр); фен менен ширетүүчү станциялар; монтаждоочу жана демонтаждоочу шаймандардын топтому; электрориадиокомпоненттердин топтому; 10дон 30 чейин чоңойтуучу микроскоптор (стерео чоңдоочулар); жеке жана антистатикалык коргоо каражаттары; ар бир жумуш ордунда жарык берүүчү приборлор жана чыгымдалуучу материалдардын топтому (ширетүүчү, ширетүүчү паста, туташтыруучу зымдар ж.б.); аптечка; өрт өчүргүч.
--	--	---

34. Бүтүрүүчү квалификациялык иштердин мазмунуна, көлөмүнө жана түзүмүнө коюлуучу талаптар Кыргыз Республикасынын Өкмөтү аныктай турган орто кесиптик билим берүүчү уюмунун бүтүрүүчүлөрүн мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоонун тартибин эске алуу менен орто кесиптик окуу жайы тарабынан аныкталат.

230110-«Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө» адистиги боюнча кесиптик орто билим берүүсүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын түзүмү

Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын түзүмү		Негизги кесиптик билим берүү программасынын жана анын окуу циклдеринин кредиттердеги көлөмү
		1 жыл 10 ай
1-блок	I. Жалпы гуманитардык цикл	99
	II. Математикалык жана табигый илимий цикл	
	III. Кесиптик цикл	
	Дене тарбия(көрсөтүлгөн семестрлерде жумасына 2 сааттан)	3-5 семестрлер
2-блок	Практика	15
3-блок	Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация	6
Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын көлөмү		120

230110- «Эсептөө техникаларынын жана компьютердик тармактардын каражаттарын техникалык тейлөө» адистиги боюнча базалык деңгээлиндеги орто кесиптик билим берүүнүн болжолдуу окуу планы

квалификация – техник

окуу формасы – күндүзгү

окутуунун ченемдик мөөнөтү:

жалпы орто билим берүүнүн базасында 1 жыл 10 ай

К/№	Оку сабактарынын аттары (Анын ичинде практика)	Бардык эмгек сыйымдуу улук		Семестр боюнча бөлүнүшү			
		кредиттер	Саат менен	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр
				Жуманын саны			
				15-18	15-18	12-18	9-18
Блок-1	Жалпы гуманитардык цикл	18	540				
	Базалык бөлүк	15	450				
	Кыргыз тили и адабияты	3	90	x			
	Орус тили	2	60	x			
	Чет тили	2	60		x		
	Кыргызстан тарыхы	4	120	x			
	Манастаануу	2	60		x		
	Кыргызстандын географиясы	2	60		x		
	Элективдүү бөлүк	3	90		x		
	ЖАЛПЫ:	18	540				
	Математикалык жана табигый илимий цикл	6	180				
	Базалык бөлүк	4	120				
	Кесиптик математика	2	60	x			
	Компьютердик графика жана мультимедиа	2	60	x			
	Элективдүү бөлүк	2	60		x		
	ЖАЛПЫ:	6	180				
	Кесиптик цикл	75	2250				
	Базалык бөлүк	38	1140				
	Программалоо	5	150	x	x		
	ЭЭМ жана перифериялык түзүлүштөр	6	180			x	x
	Эсептөө техникасынын каражаттарын ондоо жана тейлөө	6	180	x	x		
	Эсептөө техникасын колдонуу	5	150	x	x		
	ЭЭМ схемотехникасы	6	180	x	x		
	Тармактар жана телекоммуникация	5	150			x	x
	Микропроцессорлор жана микроконтроллерлер	5	150			x	x
	Элективдүү бөлүк	37	1110	x	x	x	x
Жалпы теориялык окуу:	99	2970					

	Дене тарбия (*)		2ч в нед	х	х	х	
Блок-2	Практика (**)	15	450	х		х	х
Блок-3	Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо. (***)	6	180		х		х
	Негизги билим берүү программасынын жалпы эмгек сыйымдуулук	120	3600	30	30	30	30
	(*) жалпы эмгек сыйымдуулукка ден тарбия кирбейт						
	(**) иш тажрыйбанын түрү жана саны окуу жайдын өзгөчөлүгүнө жараша						
	(***) жыйынтыктоочу мамлекеттик экзаменди окуу жай аныктайт.						